

7. nyelvi feladatsor javítókulcs

Szólások, közmondások

1. a) A beírt szó: könyökén A megfelelő betűjel: B

b) A beírt szó: ujjat A megfelelő betűjel: C A beírt szó csak akkor fogadható el, ha helyesírása is hibátlan.

c) A beírt szó: foga A megfelelő betűjel: A

A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen. A pont akkor adható meg, ha a válasz mindkét eleme helyes, és a beírt szó toldalékolása hibátlan.

2. a) B, I b) D, H c) C, E A pontok csak akkor adhatók meg, ha mindkét válaszelem helyes, és nem szerepel mellette helytelen.

3. a) Ami a szívéén, az a száján. D, F b) Megalszik a tej a szájában. C, G c) A fogához veri a garast. B, H A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válaszelem helyes. A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válaszok mellett nem szerepel helytelen.

4. a) elküldi vagy kidobja vagy kirakja vagy kitessekeli vagy elzavarja vagy kirúgja b) elmegy vagy elköltözik vagy továbbáll vagy odébbáll vagy felszedelőzködik c) rágalmazza vagy megszólja vagy elítéli vagy szidja A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló az igéket nem a fent megadott alakban írta. Elfogadható tehát pl. vagy az elment vagy elítél szóalak. Csak az egyszavas válaszok fogadhatók el.

5. Három helyes válasz az alábbiak közül: Akinek nem inge, ne vegye magára. Ki korán kel, aranyat lel. Több (a) nap, mint kolbász. Seprűnek ajtó mögött (a) helye. Két dudás nem fér meg egy csárdában. Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a szórend vagy a szóhasználat variánsnak tekinthető. Pl.: Nem fér meg két dudás egy csárdában. vagy Aki korán kel, aranyat lel. Csak teljes válasz fogadható el, közmondásrészlet nem. (Tehát nem jó válasz például: Két dudás nem fér meg.)

Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha annak megléte egynyelvű szótárral igazolható. Amennyiben a tanuló háromnál több megoldást írt, a helytelen válaszok számát le kell vonni az elért pontszámból, de 0-nál kevesebb pont nem adható.

6. a) Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tűzok. b) Lassú víz partot mos. c) Az alma nem esik messze a fájától.

A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a szórend vagy a szóhasználat variánsnak tekinthető. Pl.: Nem esik messze az alma a fájától. Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a közmondás megléte egynyelvű szótárral igazolható.

7. E vagy 5. vagy 5 vagy a megfelelő szólás beírása vagy egyértelmű jelölése.

D vagy 4. vagy 4 vagy a megfelelő szólás beírása vagy egyértelmű jelölése.

B vagy 2. vagy 2 vagy a megfelelő szólás beírása vagy egyértelmű jelölése. Minden helyes válasz 1 pont.

8. (inába) száll a bátorsága = C

(arcizma) se(m) rándul vagy se(m) rezdül = A

feni (a fogát valamire) = D

(a haja szála) se(m) görbül = B

Minden helyesen kitöltött kifejezés a megfelelő betűjellel 1 pont. Ha csak a kiegészítés vagy a betűjel helyes, a válasz nem fogadható el. A kiegészítések csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válaszok mellett nincs helytelen. A válaszok akkor is elfogadhatók, ha a tanuló az igéket nem szótári alakjukban adja meg (tehát más időben, módban, számban, személyben), de a toldalékolás helyes (pl.: a haja szála se görbült). Minden más válasz akkor fogadható el, ha a kifejezés megléte egynyelvű szótárral vagy szakirodalommal igazolható.

9. a) E b) D c) B d) A A megoldások csak akkor fogadhatók el, ha a helyes megoldás mellett nem szerepel helytelen.

10. a) 5 b) 6 c) 7 d) 1 e) 2 a)–e) A válasz csak akkor fogadható el, ha a helyes megoldás mellett nem szerepel helytelen.

11. a) jól áll (neki) b) megállja (a helyét) c) neki áll feljebb d) neki áll a világ vagy neki áll a zászló
e) jótáll vagy kiáll (valakiért) Egy-egy sorban a válasz csak akkor fogadható el, ha minden szó a megfelelő alakban szerepel.

12. a) nagy kő esett le a szívéről b) egy követ fújnak c) aláhúzva: eláztatnak d) szórendjében vagy jelentésében e)

A mondat elejére került az a szó, amelyet hangsúlyozunk. Más jó megfogalmazás is elfogadható.

13. A) keveset fog. B) bolond szél fúj. C) maga esik bele. D) sok az alja.

14. a) D b) E c) F d) B A helyesen megtalált kifejezések kiegészítései: D) (tücsköt-bogarat) összehord vagy összebeszél vagy beszél E) (tejbe-vajba) fűröszt(i) vagy fürdet(i) F) (kígyót-békát) kiabál vagy kiált vagy mond vagy kiáltoz (rá) B) (csapot-papot) otthagyt A pont akkor adható meg, ha mindkét válaszelem (tehát a jelentésnek megfelelő betű és a kiegészítés is) helyes. A két kimaradó hiányos kifejezés esetleges kiegészítését nem kell figyelembe venni, pont a helyes kiegészítésekért nem adható.

15. a) Ha ló nincs / nincs ló, (a) szamár is jó. / jó a szamár is b) Addig nyújtózkodj(ál), ameddig a takaród ér! c) Ajándék lónak ne nézd (nézzed) a fogát! d) Amelyik kutya ugat, az nem harap.

16. A) Aláhúzva: héját és javítva: javát B) Kipipálva C) Aláhúzva: szék, és javítva: ló Ha a megadott megoldás mellett a tanuló a másik szót túlsóra javította, a választ el kell fogadni. Ha csak a másik szót cserélte ki túlsóra, a válasz nem fogadható el. D) Kipipálva E) Aláhúzva: gólya, és javítva: fecske